

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 3. april 2023
Kontor: Straffuldbyrdselskonto-
ret
Sagsbeh: Josefine Fyrstenberg
Sagsnr.: 2023-0030-8483
Dok.: 2760224

Besvarelse af spørgsmål nr. 390 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 390 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. marts 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Zenia Stampe (RV).

Peter Hummelgaard

/

Natasja Walbom

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 390 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for retningslinjerne for varetægtsfængsledes forhold, herunder i forhold til rettigheder, krav og restriktioner i eksempelvis besøg, muligheden for deltagelse i meningsfulde aktiviteter, undervisning og uddannelse, udgang med videre?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”Direktoratet for Kriminalforsorgen har ved besvarelsen lagt til grund, at spørgsmålet relaterer sig til varetægtsarrestanter, som ikke er underlagt begrænsninger bestemt af retten eller politiet i medfør af retsplejelovens regler herom.

1. Reglerne for varetægtsarrestanters rettigheder og pligter m.v. under varetægtsfængslingen fremgår primært af retsplejeloven og bekendtgørelse nr. 173 af 31. januar 2022 om ophold i varetægt (varetægtsbekendtgørelsen) med tilhørende vejledning nr. 9074 af 31. januar 2022 om bekendtgørelse om ophold i varetægt (varetægtsvejledningen).

Efter retsplejelovens § 770, stk. 1, er en varetægtsarrestant alene undergivet de indskrænkninger, som er nødvendige til sikring af varetægtsfængslingens øjemed eller opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet (arresthuset).

Varetægtsbekendtgørelsen indeholder bl.a. en regulering af en række områder, hvor reglerne er forskellige for henholdsvis varetægtsarrestanter og dømte, f.eks. udgang og besøg til varetægtsarrestanter.

2. I det følgende redegøres der nærmere for varetægtsarrestanters rettigheder og pligter m.v. på udvalgte områder:

Fællesskab, meningsfulde aktiviteter og fritid

En varetægtsarrestant, som ikke er isoleret i medfør af retsplejeloven, skal så vidt muligt have adgang til fællesskab med andre indsatte efter reglerne i bekendtgørelse om indsattes adgang til fællesskab m.v. med andre indsatte i kriminalforsorgens institutioner (fællesskabsbekendtgørelsen), jf. § 23 i varetægtsbekendtgørelsen.

Efter varetægtsbekendtgørelsens § 25 har en varetægtsarrestant, som ikke er isoleret i medfør af retsplejeloven, som udgangspunkt ret til at deltage i gudstjenester, der afholdes i institutionen. En varetægtsarrestant har endvidere ret til dagligt at tilbringe mindst én time i fri luft (gårdtur), medmindre dette bl.a. vil være uforeneligt med institutionens varetagelse af sikkerhedsmæssige hensyn. Varetægtsarrestanten skal i videst muligt omfang selv varetage praktiske opgaver vedrørende sine forhold, herunder f.eks. rengøring af eget opholdsrum og vask af eget tøj, jf. § 29 i varetægtsbekendtgørelsen.

Arbejde og uddannelse

En varetægtsarrestant har ikke beskæftigelsespligt, men skal tilbydes beskæftigelse efter reglerne i bekendtgørelse om beskæftigelse m.v. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner (beskæftigelsesbekendtgørelsen), jf. § 28 i varetægtsbekendtgørelsen.

Som en del af beskæftigelsen har varetægtsarrestanter mulighed for at deltage i undervisning, herunder forberedende voksenundervisning, som omfatter basale læse-, skrive- og regnefærdigheder, samt kernefag i almen voksenuddannelse. Arresthusene har derudover mulighed for at gennemføre AMU-kurser. Enkelte arresthuse tilbyder endvidere ordblindeundervisning samt HF som fjernundervisning.

Sundhedsmæssig bistand

Efter § 31 i varetægtsbekendtgørelsen har en varetægtsarrestant ret til lægebehandling, herunder tilkald af egen læge, og anden sundhedsmæssig bistand efter reglerne i bekendtgørelse om sundhedsmæssig bistand til indsatte i kriminalforsorgens institutioner.

En varetægtsarrestant har derudover ret til vederlagsfri social behandling mod stofmisbrug, medmindre afgørende sikkerheds- eller ordensmæssige forhold taler imod, jf. varetægtsbekendtgørelsens § 32, stk. 1, og der er ligeledes tilbud om behandling mod alkoholmisbrug.

Besøg

Det fremgår bl.a. af retsplejelovens § 771, stk. 1, at en varetægtsarrestant kan modtage besøg i det omfang, opretholdelse af orden og sikkerhed i arresthuset tillader det.

Det følger videre af reglerne i varetægtsbekendtgørelsens kapitel 20, at en varetægtsarrestant med visse undtagelser har ret til besøg, så ofte forholdene tillader det. Besøgstiden må ikke være kortere end en halv time, og længerevarende besøg skal tillades i det omfang, forholdene tillader det. Det angivne tidsrum for varigheden af besøg er således ”minimumsbesøgstiden”.

Kriminalforsorgsområdet kan forbyde besøg af bestemte personer, og en meddelt besøgstilladelse kan inddrages, hvis dette i det enkelte tilfælde findes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde. Hvis det i det enkelte tilfælde ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn findes påkrævet, kan kriminalforsorgsområdet bestemme, at besøg skal gennemføres under overværelse af personalet i institutionen.

Udgang

Efter retsplejelovens § 771, stk. 5, kan kriminalforsorgsområdet med politiets samtykke give en varetægtsarrestant udgangstilladelse med ledsager for et kortere tidsrum, når særlige omstændigheder taler derfor. Særlige omstændigheder kan f.eks. være en nærtstående person, som er alvorligt syg, eller en nærtstående persons begravelse.

Ved afgørelse om tilladelse til udgang, skal risikoen for misbrug tages i betragtning. I denne vurdering tillægges det bl.a. særlig vægt, hvis varetægtsarrestanten er sigtet eller tidligere dømt for personfarlig kriminalitet eller under opholdet er undveget eller har forsøgt herpå eller har begået strafbart forhold. Der henvises til varetægtsbekendtgørelsens §§ 35-36.”

Justitsministeriet kan desuden oplyse, at politiet har mulighed for at fastsætte begrænsninger i en varetægtsarrestants rettigheder efter bestemmelserne i retsplejelovens §§ 771-773, herunder besøgs- og brevkontrol. Politiet kan bl.a. modsætte sig, at varetægtsarrestanten modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol, hvis varetægtsarrestantens forhold gør det nødvendigt for at forebygge undvigelse. Derudover findes der regler om varetægtsfængsling i isolation i retsplejelovens §§ 770 a-770 e, hvorefter politiet kan anmode retten om at bestemme, at en varetægtsarrestant skal udelukkes fra fællesskab med de øvrige indsatte (isolation) under en række nærmere angivne betingelser.